

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrala a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobce **D. K.**, narozeného xxx
bytem v Xxx, Xxx
zastoupeného Mgr. Bc. Vladimírem Volným, advokátem
sídlem v Domažlicích, Paroubkova 228

proti
žalované **České republice - Ministerstvu dopravy**, IČO 66003008
sídlem v Praze 1, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem v Praze 2, Rašínovo nábřeží 42

o 11 433 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 18 C 90/2022-27 z 16. listopadu 2022,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku I. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 8 287,90 Kč s 11,75% úrokem z prodlení od 19. 6. 2022 do zaplacení; jinak **se potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplati žalobci 45% nákladů řízení před soudy obou stupňů, tj. 9 430,70 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

Odůvodnění:

1. Žalobce podal včasné odvolání proti rozsudku soudu I. stupně, kterým byla zamítnuta žaloba o 11 433 Kč s příslušenstvím. Namítal, že soud věc posuzoval optikou již překonané judikatury. Podle judikatury Ústavního soudu jsou závěry týkající se náhrady škody způsobené nezákonným trestním stíháním analogicky aplikovatelné i na přestupkové řízení (např. nález sp. zn. III. ÚS 917/21 a další), a to včetně práva na náhradu v něm vynaložených nákladů řízení. Přestupkové řízení je řízením o trestním obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud se proto měl žalobou zabývat věcně. Navrhl rozsudek zrušit a vrátit věc soudu I. stupně k novému projednání.
2. Žalovaná navrhla rozsudek jako správný potvrdit. Poukázala na komentář JUDr. Pavla Simona v publikaci Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci (2019, 1. vydání, nakl. C. H. Beck, edice právní praxe, str. 169) podle něhož „*Není možné založit odpovědnost státu za újmu způsobenou vedením přestupkového řízení, které neskončilo uznáním viny přestupce na stejném principu, na jaké je založena odpovědnost státu za újmu způsobeno trestním stíháním. Podstatné je vždy zvažovat, zda úkony správního orgánu měly své zákonné opodstatnění, a pokud tomu tak nebylo, zda jsou naplněny předpoklady vzniku odpovědnosti státu za vznik újmy.*“ Okolnost, že správní orgán přestupkové řízení zastavil proto, že přestupek nebyl prokázán, není sama o sobě dostatečným důvodem pro odpovědnost státu dle zákona 82/98 Sb. I judikatura, kterou uvádí žalobce, upozorňuje, že každé přestupkové řízení třeba podrobit individuálnímu přezkumu a zkoumat, zda došlo k pochybení správního orgánu v intenzitě, která má za následek nezákonně vedené řízení.
3. Odvolací soud přezkoumal rozsudek dle §§ 212, 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a dospěl k závětu, že odvolání je zčásti důvodné.
4. Těžisté odvolacího přezkumu v této věci spočívá v řešení otázky, zda vedení přestupkového řízení, které neskončilo pravomocným meritorním rozhodnutím správních orgánů o projednávaném přestupku, je možné paušálně považovat za nesprávný úřední postup resp. nezákonné rozhodnutí.
5. Žalovaná správně odkazuje na judikaturu (zejména ústavního soudu) i literaturu, podle které: „*nelze v žádném případě interpretovat a zobecňovat do té míry, že by každé zabavení přestupkového řízení či procesní postup správních orgánů v jeho průběhu, které by nevyústily v pravomocné meritorní rozhodnutí správních orgánů o projednávaném přestupku, bylo možné paušálně považovat za "nesprávný úřední postup", resp. "nezákonné rozhodnutí", zakládající odpovědnost státu za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb.*“ (nález II. ÚS 3005/14). Stejně tak judikoval Nejvyšší soud ČR ve věci sp. zn. 30 Cdo 2715/2013 a z tohoto rozhodnutí také vycházel soud I. stupně.
6. Žalovaná dále odkázala na rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 36 Co 225/2021 a 68 Co 292/2020. Tato rozhodnutí se však podle názoru tohoto senátu ke srovnání s uvedenou věcí nehodí. Druhé z nich řeší situaci, kdy došlo k zastavení přestupkového řízení z důvodu promlčení nároku, což není shodné se skutkovou situací v této věci, kdy došlo k zastavení řízení z důvodu neprokázání skutku.
7. První případ řeší situaci zastavení přestupkového řízení pro neprokázání skutku, jde ovšem o poměrně specifickou situaci, kdy odvolací soud měl zjevně pochybnosti o správnosti závěrů a rozhodnutí správního orgánu, jakkoli uvedl, že mu nepřísluší věcnou správnost rozhodnutí přezkoumávat. Žalobu zamítl podle všeho z důvodu pochybností o správnosti rozhodnutí. Tento senát má za to, že v uvedeném případě mohlo dojít k nesprávnému úřednímu postupu a žaloba měla být spíše zamítnuta pro rozpor s dobrými mravy.

8. Odvolací soud, obdobně jako oba účastníci řízení a soud I. stupně, vychází z judikatury Ústavního soudu ČR (na kterou odkazuje též Nejvyšší soud ČR) s tím, že tuto judikaturu je třeba podrobněji vyložit.
9. Tato judikatura (nálezy sp. zn. II. ÚS 3005/14 a sp. zn. II. ÚS 1099/19) se shoduje na závěru, že na náhradu škodu či újmy způsobené vedením přestupkového řízení, které neskončilo pravomocným meritorním rozhodnutím o spáchaném přestupku, je analogicky aplikovatelná judikatura ohledně nezákonného trestního stíhání, které nevyústilo v pravomocný (odsuzující) rozsudek. V tomto odkázal na předchozí judikaturu (např. nález sp. zn. II. ÚS 429/01 ze dne 17. 7. 2002 či nález sp. zn. I. ÚS 3026/07 ze dne 3. 3. 2009), jejíž závěry lze za použití argumentu a maiori ad minus aplikovat i na přestupkové řízení, které je ostatně do značné míry ovládáno i zásadami trestního řízení.
10. Ovšem s tím, že (obdobně jako v trestním řízení) to nelze interpretovat a zobecňovat do té míry, že by každé zahájení přestupkového řízení či procesní postup správních orgánů v jeho průběhu, které by nevyústily v pravomocné meritorní rozhodnutí správních orgánů o projednávaném přestupku, bylo možné paušálně považovat za "nesprávný úřední postup", resp. "nezákonné rozhodnutí", zakládající odpovědnost státu za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb.
11. Judikatura tedy v obecné rovině stojí na zásadě, že na újmu/škodu, jež měla vzniknout poškozenému v důsledku vedení přestupkového řízení, jež neskončilo pravomocným meritorním rozhodnutím o přestupku, lze aplikovat judikaturu ohledně újmy vzniklé vedením trestního řízení.
12. V této souvislosti považuje odvolací soud za potřebné zmínit rozdíly ve způsobech meritorního skončení řízení trestního a přestupkového. V trestním řízení je konečným meritorním rozhodnutím buď rozsudek s uznáním viny a uložením trestu/ochranného opatření, anebo se zproštěním obžaloby. V přestupkovém řízení buď dojde k uznání viny obviněného popř. i k uložení trestu, nebo se řízení dle § 86 odst. 1, 4, 5 zákona č. 250/2016 Sb. zastaví. K zastavení podle uvedeného ustanovení dochází též v případech, že skutek se nestal, nebo není přestupkem, skutek nespáchal obviněný, spáchání skutku nebylo obviněnému prokázáno (§ 86 odst. 1 písm. a/-c/).
13. V těchto případech jde tedy o obdobné důvody, jako při zproštění obžaloby v trestním řízení. Odvolací soud je proto přesvědčen, že dojde-li k zastavení řízení o přestupku z těchto důvodů, jde o skončení řízení meritorní (zákon o přestupcích nemá institut zproštění obvinění z přestupku).
14. Jestliže tedy výše citovaná judikatura i v případech nemeritorního skončení přestupkového řízení v zásadě připouští obdobný postup, jako by šlo o nemeritorně skončené řízení trestní, byť s nutností individuálního posouzení věci (zejména otázky pochybení správního orgánu), je třeba v případě meritorního skončení přestupkového řízení (zastavení dle § 86 odst. 1 písm. a), b) nebo c) nahlížet na možnost náhrady škody/újmy způsobené vedením řízení obviněnému obdobně, jako by byl trestně stíhán a došlo k zproštění obžaloby. A v takovém případě má obviněný zásadně proti státu právo na náhradu případné škody/újmy.
15. Platí to i o škodě vzniklé vynaložením nákladů na právní zastoupení, jelikož zákon o odpovědnosti za přestupky neobsahuje úpravu umožňující uložit státu při zastavení řízení povinnost k náhradě nákladů vzniklých obviněnému.
16. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že ve vedení přestupkového řízení proti žalobci nutno shledat nesprávný úřední postup (nebylo tu nezákonného a zrušení rozhodnutí) ve smyslu § 13 zákona č. 82/98 Sb. Nárok je tedy co do základů důvodný. Pokud jde o jeho výši, i zde platí, že

v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem jsou náklady účelně vynaložené na obhajobu obviněného. Z vykázaných úkonů právní služby nepovažuje za účelné porady zástupce s obviněných před ústním jednáním (bylo možno řešit již v rámci přípravy a převzetí zastoupení) a před vydáním rozhodnutí. Jde tedy o odměnu za 3 úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, účast zástupce u jednání a sepsání závěrečného vyjádření). Odměna tu činí 1 000 Kč/úkon, k tomu třeba přičíst paušální náhrady po 300 Kč za úkon, náklady cesty advokáta k jednání a zpět ve výši 1 949 Kč, náhradu za zmeškaný čas tímto ve výši 1 000 Kč a 21% DPH.

17. To v souhrnu tvoří 8 287,90 Kč. Proto odvolací soud co do této částky s úrokem z prodlení rozsudek dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil a žalobě vyhověl, ve zbylé části jej jako správný dle 219 o. s. ř. potvrdil.
18. Vzhledem ke změně rozsudku bylo znovu rozhodnuto o nákladech řízení před soudem I. stupně spolu s náklady odvolacího řízení. Při převažujícím úspěchu žalobce (72,5% oproti neúspěchu 27,5%) má podle § 142 odst. 2 o. s. ř. vůči žalované nárok na poměrnou část vzniklých nákladů odpovídající rozdílu mezi úspěchem a neúspěchem, tzn. v rozsahu 45%. Sestávají ze soudního poplatku z žaloby 2 000 Kč, odměny za 5 úkonů právní služby po 1 580 Kč (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, účast u jednání u soudu I. stupně, sepsání odvolání, účast u odvolacího jednání). Za výzvu k plnění zde náhrada nákladů nepřísluší. Dále jde o 5 paušálních náhrad hotových výdajů, náklady cest k soudu a zpět 4 267 Kč, náhrady za zmeškaný čas cestami 2 000 Kč a 21% DPH ze všech položek vyjma soudního poplatku.

Poučení:

Proti rozsudku **není** dovolání přípustné.

Praha 8. března 2023

JUDr. Zdeněk Stíbrál v. r.
předseda senátu